

Austatud lugeja!

Oma kümnendat aastakäiku tähistav ajakiri „Juridica“ on pisut noorem kui meie põhiseadus, neid võrrelda aga ei olegi nii kohatu. Kui põhiseadus on Eesti uue õigussüsteemi loomise nurgakivi, siis „Juridica“ on olnud keske tähendusega õiguslaste teadmiste kättesaadavaks tegemisel Eestis. Õigus ei saa toimida ega oma eesmärgi saavutada väljaspool inimeste teadvust. Eelkõige juristid on need, kelle kaudu jõuab õigus ühiskonna liikmeteni. Uues muutuv olukorras, kus on ette valmistatud ja vastu võetud suur hulk uusi seadusi, ei ole ka juristidel lihtne piisavalt kiiresti ajaga sammu käia. Kui pikka aega oli prioriteediks õigusloome, ilma milleta ei olnud võimalik oma riigi ülesehitamine, siis nüüd hakkab üha enam tähelepanu keskmesse tõusma juristide koolitus. Seda nii praktikute kui ka tudengite osas. Olles Eesti ainuke õigusteadlik ajakiri, peaks „Juridica“ olema see koht, kust on võimalik saada kõige kiiremini kõige värskem teavet. Ma tahan väga uskuda, et see on nii olnud ja jääb nii ka edaspidi.

Loomulikult ei ole „Juridica“ ainsaks eesmärgiks õigushariduse andmisele kaasaaitamine ning uudse teabe jagamine. Ajakiri on hoidnud tõsiteadusliku analüüsi kurssi, olles oma olemuselt eelkõige teaduslik ajakiri. Haridus ja teadus on lahutamatud – hea haridus saab põhineda vaid õppejõududel-teadlastel ning teaduslikul uurimistööl. Nii on „Juridica“ täitnud mõlemat rolli – olnud valgustajaks ning kohaks, kus saab avaldada teaduslikke uurimistöid. Võib liialdamata öelda, et enamik Eestis ilmunud õigusteaduslikest publikatsioonidest on avaldatud ajakirjas „Juridica“.

See „Juridica“ number on pühendatud õigushariduse probleemidele Eestis, ajandiks 7. juunil k.a Tartu Ülikooli aulas toimuv „Juridica“ lugejakonverents. Sellel konverentsil käsitletakse Eesti õigushariduse eri aspekte, ka varjukülgi. Teema ei ole valitud juhuslikult. Peame õigushariduse problemaatikat praegu üheks tähtsamaks juuraprobleemiks. Täna on aeg küps, et öelda: pigem vähem, aga paremini. Senine liigne liberaalsus õigushariduse andmisel hakkab kurjasti kätte maksma – nii mitmedki erakõrgkoolid ei suuda üliõpilasi nõutaval tasemel õpetada. Nukker tulemus selgub hiljem, kui aeg on raisatud ja raha makstud. Petta on saanud nii üliõpilased kui ka ühiskond, kes ootab, et värsked lõpetajad on ka kaasagsete teadmistega. Õigushariduses on viimane aeg midagi muuta. Õigusinstituudi ühinemine Tartu Ülikooliga on väga hea märk, see on aja märk. Ma ei ole erakõrgkoolide vastu, hoopis vastupidi – konkurents on ka õigusteaduskonna jaoks edasiviivaks jõuks. Küll ei saa leppida sisulise akrediteerimise puudumisega, järjekindluselusega nõudmiste esitamisel õppejõududele, samuti sellega, et enamikus erakõrgkoolides on väga vähe teadusliku kraadiga püsiõppejõude ja et magistratööde kaitsmisel on kohati minetatud vajalik nõudlikkus. Üheks peamiseks probleemiks Eesti õigushariduses on professionaalsete, teadustööga tegelevate õppejõudude vähesus võrreldes suure hulga üliõpilastega.

Toodud hinnang siin on teadlikult ja rõhutatult kriitiline. Samas loodan, et olukord läheb paremaks, kriitika pidavat olema edasiviiv jõud. Usun, et konverents saab olema positiivse arengu tõukejõuks. Konverentsi eesmärgiks ei ole ühe tõe kuulutamine ja selle teistele selgekstegemine, konverents on koht, kus kõlavad erinevad arvamused. Kutsutud on inimesed, kellel on õigusharidusega väga erinevad kokkupuutepunktid, kes on juristidele tööandjad või töötavad ise juristina; osalevad nii praktikud kui ka õppejõud, sealhulgas erakõrgkoolide esindajad.

Austatud lugejad, õnnitlen teid „Juridica“ juubeliaastakäigu puhul ja soovin jätkuvat lugejahuvi, soovin edu ka „Juridica“ esimesele lugejakonverentsile, lubame järgnevatel aastatel uusi põnevaid numbreid ja järgmisi lugejakonverentse. Jääge meiega!

Paul Varul

